

УДК 681.3.07

Етапи моделі якості операційного менеджменту промислового підприємства

Захаров Володимир Андрійович – старший викладач кафедри економіки, управління підприємствами та логістики, Харківській національній економічній університет ім. С.Кузнеця, vzakharov1986@gmail.com

В сучасних умовах, які характеризуються високим впливом факторів конкурентного середовища і необхідністю швидко реагувати на зміни попиту, промислові підприємства потребують ефективної системи управління операційним менеджментом. Операційний менеджмент, як елемент системи управління, значно впливає на ефективність діяльності, інтегруючи взаємодію підрозділів промислового підприємства, його взаємозв'язки з постачальниками, споживачами та конкурентним середовищем, тому підвищення якості операційного менеджменту промислового підприємства є одним з важливих завдань, яке потребує науково обґрунтованого підходу до його вирішення.

На сучасному етапі розвитку науки існує значна кількість підходів та принципів управління операційною системою промислових підприємств, направлених на підвищення якості операційного менеджменту промислового підприємства в умовах конкурентного середовища, це японські, американські та європейські концепції. Американська концепція базується на принципах «виштовхування», а японська концепція на принципах «витягування» (бережливе виробництво), європейські концепції це поєднання американської та японської концепції управління виробництва [2,3].

На основі проведеного дослідження були визначені етапи моделі якості операційного менеджменту промислового підприємства в умовах конкурентного середовища, яка відповідає вимогам України.

Модель якості операційного менеджменту промислового підприємства складається з наступних етапів:

На першому етапі необхідно впроваджувати інструменти, які направлені на підвищення якості операційного менеджменту на промисловому підприємстві. Вони тісно пов'язані з системою «just in time». Це такі інструменти, як: вирівняний графік, теорія обмежених систем, складання карт створення цінності, принципи «5S», скорочення термінів виконання замовлення.

На другому етапі використовуються операційні пріоритети. Використовувати всі операційні пріоритети водночас більшість українських промислових підприємств не має змоги: у них не вистачає коштів, застарілі технології та матеріальна база, відсутні кваліфіковані кадри. Тому спочатку необхідно виділити такі пріоритети, які підприємство може запровадити самотужки за власний кошт, з найменшими витратами. Використання ж для збільшення конкурентоспроможності підприємства операційних пріоритетів таких, як витрати виробництва, якість і надійність продукції, гнучкість і швидкість засвоєння нових товарів вимагає залучення значних коштів. Виходячи з цього на першому етапі необхідно зосередити свої зусилля на впровадженні наступного пріоритетів, як «термін виконання замовлення». В сучасних умовах розвитку промислових підприємств швидкість і якість виконання замовлення має найбільше значення.

На третьому етапі впроваджується системи «just in time» (JIT), вона є ключовим елементом моделі. Вона протидіє впливу і покращую взаємодію з найбільшою кількістю факторів конкурентного середовища промислового підприємства одночасно, це такі фактори як: постачальники (оптимізує роботу з постачальниками, точне планування необхідної кількості ресурсів, точні строки поставки, зменшення витрат пов'язаних з покупки необхідних ресурсів); ринок (виробництво стає більш орієнтованим на попит, покращується якість, скорочуються терміни виконання замовлення, покращується сервіс та взаємодія споживачами, надає конкурентні переваги перед конкурентами); науково-технічний прогрес (покращує технологію бізнесу, сприяє пошуку та впроваджену інновацій, спонукає підприємство постійно займатися

вдосконаленням системи управління операційною системою) [5].

Система JIT являє собою єдиний комплекс заходів, що здійснюються для досягнення масштабного виробництва з використанням мінімальних запасів предметів праці.

На останньому четвертому етапі запроваджується концепція «Бережливе виробництво, одна з найпоширеніших сучасних концепцій операційного менеджменту. Бережливе виробництво передбачає мінімізацію всіх видів витрат і виключення втрат, раціоналізацію виконання трудових і виробничих операцій, наведення порядку, постійний контроль результатів та інше, при забезпеченні високої якості продукції або послуг. Що дозволяє радикальним чином скоротити тривалість виробничого циклу, значно підвищити ефективність праці. При цьому основним об'єктом уваги стає робоче місце, адже саме там відбувається, процес виробництва.

Організація бережливого виробництва означає постійні зусилля з пошуку, виявлення та вирішення виробничих проблем, усунення недоліків і втрат за участю всього колективу підприємства. При цьому вирішуються ВСІ проблеми, а не тільки найважливіші і складні. Базовими методами організації бережливого виробництва є 5S, TPM, 7QCT, що давно стали міжнародним стандартом організації виробництва і невід'ємною частиною управлінської термінології [3,4].

Підводячи висновок можна узагальнити, що:

дана модель якісного операційного менеджменту дозволяє більш ефективно взаємодіє з факторами конкурентного середовища операційної системи, сприяти провадженню інновацій та компонентів «бережливого виробництва» та підвищити конкурентоспроможність підприємства.

також більш якісно впливати на основні показники якості операційного менеджменту: ритмічність, собівартість продукції, прибуток, стабільність та ліквідність, рівень якості продукції, рівень браку, обсяг продукції, продуктивність праці, ефективність інновацій.

Перелік використаних джерел

1. Дроговоз П.А., Анализ внедрения инструментов бережливого производства на российских и европейских промышленных предприятиях, [Электронный ресурс] / П.А. Дроговоз, С.В. Четвергов – Режим доступа: <http://engjournal.ru/articles/1220/1220.pdf>
2. Сафронова К.О., Особенности применения концепции «Бережливое производство» в компаниях различных сфер деятельности и национальностях / К.О. Сафронова // Экономика и предпринимательство. – 2012. - № 5 (28) - с. 431-435.
3. Хоббс Д.П. Внедрение бережливого производства : практическое рук. По оптимизации бизнеса / Д.П. Хоббс ; пер. с англ. П.В. Гомолко, А.Г. Петкевич; науч. Ред. Д.В. Середа. – Минск : Гревцов Паблшер, 2007. – 352 с.
4. Хейзер Дж. Операционный менеджмент : пер. с англ. . -10-е изд. / Дж. Хейзер, Б. Рендер - : СПб.: Питер, 2015 - 1056 с
5. Чейз Ричард Б. Производственный и операционный менеджмент : Ричард Б. Чейз, Николас Дж. Эквилайн, Роберт Ф. Якобе; пер. с англ. - 8-е изд. - М.: Издательский дом "Вильяме", 2006. - 704 с.